

AGH

JUBILEUSZE I INNE UROCZYSTOŚCI UCZELNIANE W BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI AKADEMII GÓRNICZO-HUTNICZEJ

Jubileusze Akademii Górniczo-Hutniczej

W czasach po 1945 roku niewiele nowych lub częściej odtwarzanych sprzed wojny pamiątek z historii AGH, zaczęto rekonstruować już za kadencji rektora prof. Walerego Goetla (1945-51). W kolejnych latach działalności Akademii przywracano więc je podczas obchodów kolejnych jubileuszy uczelni, przypadających w latach od jej otwarcia:

a) **w latach 1945-49:** we wnęce na krużgankach umieszczono nowy witraż św. Barbary – początkowo na kalce (1946), później już jako typowy **witraż** (1948), który w latach 1951-81 przechowywany był poza uczelnią, by powrócić w jej mury w 1981 r., wykonano także nowe **złote łańcuchy** (cztery, także dla prorektora), jak również władze państwowe RP w 1949 roku zatwierdziły **rozszerzenie nazwy uczelni z AG na AGH;**

b) **przed jubileuszem 30-lecia AGH:** w niszach auli umieszczono – prawdopodobnie przed 1949 r., nowe gipsowe **rzeźby S. Staszica i I. Łukasiewicza;**

c) **podczas jubileuszu 40-lecia AGH:** na ścianach auli zawieszono przed 1959 r. oryginalne (odtworzone i nowe) **portrety olejne wszystkich dotychczasowych rektorów uczelni;**

d) **podczas jubileuszu 50-lecia AGH:** we wnęce na krużgankach umieszczono w 1969 r. nowy spiżowy **posąg S. Staszica**, który został jej patronem, a ponadto Stowarzyszenie Wychowanków AGH ufundowało nowy sztandar dla uczelni;

e) **podczas jubileuszu 60-lecia AGH:** przed fronton uczelni w 1979 r. powróciły zrekonstruowane spiżowe **grupy rzeźb górników i hutników**, a rektorowi prof. R. Neyowi wręczono **artystyczny portret S. Staszica**, ufundowany przez SW AGH;

f) **podczas jubileuszu 70-lecia AGH:** członkowie różnych kół terenowych podczas tego jubileuszu wbijali w drzewce sztandaru na pamiątkę srebrne gwoździe fundacyjne, ufundowanego w 1985 roku z okazji 40-lecia Stowarzyszenia Wychowanków AGH,

g) **podczas jubileuszu 75-lecia AGH:** odsłonięto w budynku gł. A-0 tablice pamiątkowe, poświęcone pamięci: rektora W. Taklińskiego – zamordowanego w KL Sachsenhausen-Oranienburg w 1940 roku, pracowników Akademii – zamordowanych przez NKWD w 1940 roku, pracowników AGH – uhonorowanych tytułem „Zasłużony dla AGH im. S. Staszica” (po 1991 roku),

h) **podczas jubileuszu 80-lecia AGH:** na dachu budynku gł. uczelni w 1999 r. osadzono zrekonstruowaną **figurę św. Barbary**,

i) **podczas jubileuszu 85-lecia AGH:** jako trwałe pamiątki jubileuszu wydano: „Wielką Księgę 85-lecia AGH”, kalendarz ścienny 2004 (z portretami rektorów uczelni i zdjęciami dziekanów wydziałów w roku akad. 2004-05) oraz okolicznościowy medal,

j) **podczas jubileuszu 90-lecia AGH:** wydano pamiątkowy album „Dziewięć dekad AGH w Krakowie 1919-2009”, nadano siedzibie Katedry Telekomunikacji (paw. D-6) imię patrona w osobie prof. A. Pacha i odsłonięto na skwerze (paw. B-5) stanowisko plenerowe „Parowóz towarowy Ty2-559”, będące symbolem AGH jako nowoczesnej uczelni politechnicznej,

k) **podczas jubileuszu 100-lecia założenia AGH:** przypominano rocznicę podpisania w dniu 31 maja 1913 r. przez Cesarza Austro-Węgier Franciszka J. Habsburga dekretu o powołaniu do istnienia Akademii Górniczej w Krakowie, uczelni o profilu nauczania w zakresie górnictwa i hutnictwa, z polskim językiem wykładowym.

Inne uroczystości uczelniane w bieżącej działalności AGH

Akademia Górniczo-Hutnicza od lat uroczystości obchodzi dwa swoje podstawowe święta ogólnouczelniane, nawiązujące do charakterystycznej obrzędowości:

a) górniczej: Dzień Górnika – Barbórka, przypadające w dniu 4 grudnia, tj. imienin św. Barbary, patronki duchowej górników;

b) hutniczej: Dzień Hutnika – Florianka, przypadające w dniu 4 maja, tj. imienin św. Floriana, patrona hutników i zawodów z nim związanych,

któremu towarzyszą tradycyjne obrzędy i charakterystyczne spotkania.

W bieżącej działalności uczelni daje się zauważyć także inne uroczystości uczelniane związane z:

a) funkcją nauczania, a mianowicie:

- ♣ inauguracja roku akad. – ogólnouczelniana i wydziałowa,
- ♣ promocja absolwentów i wręczanie dyplomów dr i dr hab.,
- ♣ Dzień Edukacji Narodowej,

b) funkcją naukowo-badawczą uczelni, a mianowicie:

- ♣ konferencje monotematyczne pracowników,
- ♣ sesje naukowe studenckie,
- ♣ jubileusze zasłużonych profesorów uczelni (urodzin lub okresu pracy),
- ♣ wręczanie odznaczeń: państwowych, resortowych czy uczelnianych,

c) funkcją organizacyjną, a mianowicie:

- ♣ organizacją uroczystości jubileuszowych AGH czy Stowarzyszenia Wychowanków,
- ♣ wręczanie wyróżnień: doktora h.c., Zasłużony dla AGH, profesor honorowy AGH, medali jubileuszowych i innych,
- ♣ prowadzenie konkursów naukowych im. zasłużonego profesora AGH,
- ♣ inne działania.

Uroczystości Jubileuszowe AGH w minionych latach

Organizacja uroczystości z okazji rocznic jubileuszowych uczelni należy do szczególnie pieczołowicie pielęgnowanych elementów tradycji historycznej w Akademii Górniczo-Hutniczej. Początki tej tradycji sięgają jeszcze lat przedwojennych, a więc okresu organizacji i otwarcia Akademii Górniczej w Krakowie, umacniania się pozycji uczelni w ramach szkolnictwa wyższego RP i rosnącego udziału jej absolwentów w przemyśle górnictwym i hutniczym.

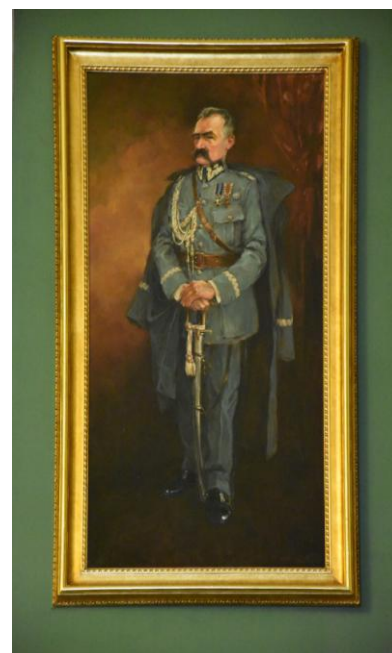
Założona: na mocy dekretu (reskryptu) austriackiego Ministerstwa Robót Publicznych w Wiedniu z dnia 10 lipca 1912 roku. **31 maja 1913 r. cesarz Franciszek Józef I Habsburg** podpisał akt powołania krakowskiej Akademii Górniczej. Komitet Organizacyjny – od początku swej działalności przyjął nowoczesny profil uczelni dwuwydziałowej, zakładając warunki dla jej uruchomienia od 1914 roku. Niestety wybuch I-szej Wojny Światowej przerwał wszelkie prace Komitetu, których kontynuacja została wznowiona bezpośrednio po zakończeniu wojny, jeszcze w 1918 roku. W wyniku tej działalności już na początku następnego roku Minister WRiOP dr Jan Łukasiewicz mógł przedłożyć – umotywowany potrzebą kształcenia w kraju inżynierów górników i hutników, wniosek w sprawie założenia Akademii Górniczej w Krakowie, który Rada Ministrów Rządu II RP uchwaliła **8 kwietnia 1919 r.**, postanawiając uruchomienie z dniem 1 października dwóch wydziałów górniczego i hutniczego. Minister WRiOP umieścił je w Dzienniku Urzędowym (1919 r./str. 202), stwierdzając m.in. „Akademia Górnicza będzie otwarta w październiku 1919 roku”. Tak też się stało.

Uroczystego otwarcia Akademii Górniczej – jako uczelni o profilu surowcowo-prze-twórczym, dokonał w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego **20 października 1919 roku** Naczelnik Państwa Józef Piłsudski (rys.1). Niestety – ze względów finansowych, Wydział Hutniczy powołano dopiero **1 maja 1922 roku**. Od początku działalności Akademii Górniczej jej głównym organizatorem, także pierwszym rektorem i dziekanem Wydziału Górniczego, był **prof. Antoni Hoborski**. Obecnie AGH można uważać za wielodyscyplinarną uczelnię techniczną, odpowiadającą pojęciu Uniwersytetu Technicznego.

a)

b)

Rys.1. Tablica pamiątkowa (a) i olejny portret (b), poświęcone pamięci Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego, który w dniu 20 października 1919 roku dokonał uroczystego otwarcia Akademii Górniczej w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego

Spotkania i uroczystości jubileuszowe mają w związku z tym szereg istotnych oraz ważnych funkcji do spełnienia. Stają się znakomitą okazją do zaprezentowania problematyki funkcjonowania uczelni w ujęciu globalnym w miarę jej rozwoju i przekształcania struktury, pojawiania się nowych naukowo-dydaktycznych kierunków i unowocześniania kierunków tradycyjnych. Uroczystości jubileuszowe umożliwiają między innymi:

- zaprezentowanie dorobku oraz osiągnięć uczelni w określonym czasie,
- przedstawienie kierunków dalszego rozwoju w zakresie badań i kształcenia, a także planowanych zmian organizacyjnych,
- skierowanie uwagi na potrzeby materialne i osobowe uczelni, ocenę jej pozycji w rankingu krajowym i światowym, wkładu w system nauki europejskiej,
- przyciągnięcie uwagi i zainteresowania ze strony czynników rządowych, resortowych, samorządowych i regionalnych,
- integrację ze strukturami przemysłowymi w kraju i za granicą,
- podkreślenie roli tradycji w kształtowaniu historii Uczelni, związków z wychowankami wszystkich wydziałów m.in. poprzez Stowarzyszenie Wychowanków AGH,
- zainteresowanie młodych pokoleń studentów dorobkiem i tradycjami zawodów uprawianych w AGH,
- kształtowanie uczuć patriotycznych w stosunku do swej Alma Mater.

Zbliżająca się rocznica 100-lecia założenia Akademii Górniczo-Hutniczej skłania także do przypomnienia poprzednich jubileuszów.

Okres międzywojenny w latach 1919 – 1939

Rok 1929 – Jubileusz 10-lecia AG

Obchody jubileuszowe – przypadające w 1929 roku, nie odbyły się głównie z tego powodu, iż bardzo młoda uczelnia jeszcze nie zdążyła wypracować znaczącego dorobku w zakresie swej działalności dydaktycznej i naukowo-badawczej.

W tym czasie podstawowym celem władz rektorskich była kontynuacja budowy głównego budynku Akademii, realizowana w latach 1923-29. Rozpoczęto ją wmurowaniem kamienia węgielnego pod budowę gmachu głównego Akademii, która to uroczystość odbyła się w dniu 15 czerwca 1923 roku w obecności prof. S. Wojciechowskiego, Prezydenta II RP. Temu dostojnikowi – wraz z 4 innymi działaczami, w dniu 25 czerwca 1923 roku wręczono także pierwsze doktoraty honorowe AG. Budynek ten zaczęto zasiedlać w 1930 roku.

Od roku akad. 1922/23 w czasie uroczystych posiedzeń Senatu lub inauguracji roku akademickiego Rektor, Prorektor i Dziekani, członkowie Senatu i rad wydziałów (nieco później), będący nauczycielami akademickimi, noszą togi – uroczysty ubiór akademicki, i właściwe insygnia (od roku akad. 1927/28).

Podczas tego okresu zaprojektowane zostały przez artystę plastyka Bogdana Tretera: godła: uczelni i obu dziekanów (zatwierdzone uchwałą Senatu AG w dniu 13 lipca 1925 roku) oraz wykonano insygnia w postaci złotych łańcuchów dla rektora (bez prorektora) i obu dziekanów. Wręczono je: prof. Edmundowi Chromińskiemu – rektorowi AG, oraz prof. Janowi Krauze – dziekanowi Wydz. Górniczego, i prof. Karolowi Łowińskiemu – dziekanowi Wydz. Hutniczego, podczas inauguracji roku akad. 1927/28 Akademii, odbywającej się w auli Uniwersytetu Jagiellońskiego w dniu 7 grudnia 1927 roku.

Rok 1934 – Jubileusz 15-lecia AG

Obchody jubileuszowe – przypadające w 1934 roku, odbyły się po raz pierwszy dopiero w ramach inauguracji roku akademickiego 6 i 7 grudnia 1935 roku z okazji 15-lecia założenia Uczelni, co było skutkiem opóźnienia prac wykończeniowych budynku głównego.

W dniu 6 grudnia 1935 roku uroczystość obchodzono także 50-lecie pracy naukowej prof. K. Bohdanowicza, który otrzymał z tej okazji doktorat honoris causa AG.

Ostatecznie etap jego budowy zakończono uroczystością poświęcenia tego gmachu w dniu 7 grudnia 1935 roku. W związku z tą okazją Wydz. Hutniczy AG uhonorował kilku dobrodziejów swoich i Akademii, a poprzedzono ją w dniu 23 czerwca 1934 roku wręczeniem trzech doktoratów honorowych: prof. Ignacemu Mościckiemu, Prezydentowi II RP, oraz inż. S. Surzyckiemu i inż. A. Ciszewskiemu. Poświęcenie nowego gmachu Uczelni (obecnie A-0 im. Walerego Goetla) odbyło się z udziałem Ministrów: W. Świętosławskiego (przedstawiciel Prezydenta RP), K. Chylińskiego i F. Doleżala oraz członków miejscowych władz państwowych. Przy tej okazji wręczono dwa doktoraty honorowe: inż. A. Ciszewskiemu i inż. C. Peche – dobrodziejom uczelni. Natomiast 18 grudnia 1934 roku prof. Henrykowi Korwin-Krukowskiemu Akademia nadała po raz pierwszy tytuł profesora honorowego.

Podsumowanie okresu jubileuszowego zaprezentowali prof. W. Takliński – rektor AG (historia uczelni), oraz prof. R. Dawidowski – prorektor AG (dorobek uczelni w 15-lecie działalności). W Akademii Górniczej studiowało wtedy 536 studentów. Z końcem 1935 roku rozstrzygnięto konkurs na pieśni górnicze i hutnicze.

Odślonięto przed frontonem budynku grupy rzeźb górników i hutników – według projektu rzeźbiarza J. Raszki. Oddano do użytku reprezentacyjną aulę uczelni, której wystrój stanowiły portrety: J. Piłsudskiego – Naczelnika Państwa Polskiego (po prawej), i I. Mościckiego – Prezydenta RP (po lewej stronie), a portrety przedwojennych rektorów eksponowano w gabinecie rektorskim). Natomiast w niszach auli odślonięto gipsowe rzeźby S. Staszica i F. K. Druckiego-Lubeckiego – zaprojektowane i wykonane przez rzeźbiarza S. Zbigniewicza.

Rok 1939 – Jubileusz 20-lecia AG

Trudnym problemem władz uczelni była potrzeba kończenia części centralnej nowego gmachu (wejście, hall główny, klatka schodowa, aula) wobec braku wystarczających środków finansowych. Sprawy te trapiły władze rektorskie aż do końca 1938 roku, kiedy to po wielkich i trudnych staraniach oddano do użytku budynek w ostatecznym kształcie. Pomoc finansową uzyskano dzięki subwencji Unii Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego.

W tym okresie na wniosek Rady Wydz. Hutniczego AG nadano pierwsze dwa doktoraty honorowe profesorom uczelni zagranicznych, które uzyskali uczeni:

- ♣ prof. Karol A. Benedicks, profesor Uniwersytetu w Sztokholmie – w dniu 7 kwietnia 1937 roku;
- ♣ prof. Albert M. Portevin, dyrektor i profesor Wyższej Szkoły Odlewnictwa w Paryżu – w dniu 7 grudnia 1939 roku (wręczony dopiero po wojnie).

W ramach przygotowań do tego jubileuszu odbyły się podczas Dnia Górnika'38: bal górnika – w rejonie schodów przy krużgankach w paw. A-0, i Zjazd Stowarzyszenia Inżynierów Elektryków – w reprezentacyjnej auli uczelni. W dniu 24 sierpnia 1939 roku na szczycie gmachu głównego umieszczono – wykonaną z blachy miedzianej, figurę św. Barbary (patronki górników i hutników) według projektu S. Zbigniewicza. Inne obchody jubileuszowe nie odbyły się z powodu wybuchu II wojny światowej.

Wybuch II wojny światowej i wkroczenie do Krakowa 6 września 1939 roku wojsk hitlerowskich przerwały przygotowania do jubileuszu 20-lecia Uczelni. Nowy gmach został

prawie natychmiast zarekwirowany na potrzeby szpitala wojskowego. Dopiero z dniem 26 października 1939 roku – wraz z utworzeniem Generalnego Gubernatorstwa dla okupowanych polskich obszarów, władzę w Krakowie przejęła administracja cywilna, a budynek ten przeznaczono na potrzeby powstającego rządu GG hitlerowskich Niemiec. Okupant zmienił znacznie wyposażenie auli, dostosowując je dla swoich potrzeb, by mógł korzystać z niej od strony wschodniej (przeciwnie niż użytkowała ją Akademia przed wojną).

Działalność Akademii Górniczej została przerwana na okres 161 dni, a badania i nauczanie prowadzone były tylko częściowo w podziemiu w ramach Szkoły Górniczo-Hutniczo-Mierniczej na Krzemionkach, której działalnością kierował konspiracyjnie rektor Akademii prof. Walery Goetel, wybrany jeszcze w 1939 roku.

Rys.2. Gmach główny Akademii Górniczej z grupami kamiennych rzeźb, przedstawiających: górników (z lewej) i hutników (z prawej), umieszczonych przy wejściu do budynku, będącego podczas wojny (w l. 1939-45) siedzibą rządu Generalnego Gubernatorstwa. Foto: Muzeum Historyczne Miasta Krakowa.

Wskutek okupacji niemieckiej główny budynek Akademii Górniczej został znacznie zdewastowany, a jego wyposażenie i mienie uczelni zniszczone lub zagrabione. We wrześniu 1939 roku zniszczono wiele pamiątek z historii AG, a mianowicie: obie rzeźby eksponowane w niszach auli oraz oba portrety dostojników państwowych i pięć portretów rektorów, wiszących w gabinecie rektorskim (trzy w nieznanych obecnie okolicznościach udało się uratować). W styczniu 1940 roku Niemcy zniszczyli także figurę św. Barbary, zrzucając ją z dachu budynku. Jedyne grupy rzeźb górników i hutników przed budynkiem głównym uczelni nie zostały zniszczone podczas wojny (rys.2), lecz rozebrane celowo w 1954 roku. Budynek główny w dniu 18 stycznia 1945 roku został celowo podpalony przez uciekających Niemców wskutek czego uległy znacznemu zniszczeniu jego poddasze i część piwnic. Wymagało to wykonania w latach 1946-47 generalnego remontu budynku, którym kierował arch. W. Krzyżanowski.

Wkrótce po odzyskaniu niepodległości Krakowa, władze Akademii przystąpiły do odbudowy i wznowienia jej działalności. Prawdopodobnie przed 1947 rokiem zlecono wykonanie nowej rzeźby S. Staszica i pozyskano gotową rzeźbę I. Łukasiewicza, które od

tego czasu eksponowane są w auli Akademii.

Wykonano także (zrabowane podczas wojny) cztery złote łańcuchy: rektorski, prorektorski (dodatkowo) i dwa dziekańskie.

W latach 1945-48 we wnęce na krużgankach umieszczono nowy witraż św. Barbary – początkowo na kalce (1946), później już jako typowy witraż (1948), który w latach 1951-81 przechowywany był poza uczelnią, by powrócić w jej mury dopiero w 1981 roku.

Dzięki ofiarnej pracy personelu, który szczęśliwie przetrwał trudne lata wojenne, rozpoczął się od 1945 roku intensywny rozwój i powrót uczelni do przedwojennej tradycji akademickiej w zakresie organizacji, nauczania i badań naukowych. Uczelnią kierował nadal

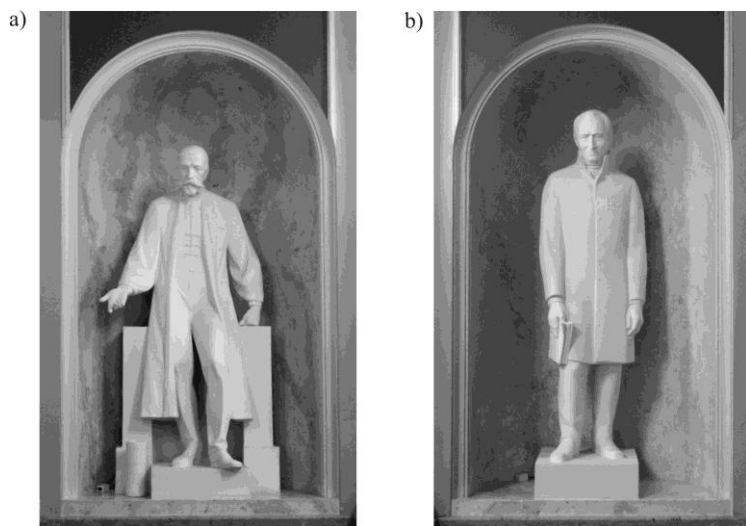
prof. W. Goetel – rektor wybrany przez Senat w 1939 roku. Urzędujący rektor Akademii podjął też starania w kierunku odbudowy i dalszej rozbudowy bazy uczelnianej.

Należy pamiętać, iż przedwojenne – zniszczone podczas wojny, symbole tradycji Akademii Górniczej, rekonstruowano długofalowo już w ramach Akademii Górniczo-Hutniczej praktycznie w latach 1947-99.

Okres powojenny w latach 1945–2016

Rok 1949 – Jubileusz 30-lecia AGH

W wyniku potrzeby uhonorowania pionierów górnictwa węgla kamiennego – w osobie Stanisława Staszica, i górnictwa ropy naftowej – w osobie Ignacego Łukasiewicza, podjęto starania wykonania odpowiednich rzeźb.

Rys.3. Pamiątki, znajdujące się współcześnie w niszach w auli (paw. A-0), w których umieszczono rzeźby: Ignacego Łukasiewicza (a) i Stanisława Staszica (b). Autorem rzeźby (a) jest rzeźbiarz Jan Raszka, a rzeźbę (b) wykonał rzeźbiarz Marian Szczepaniec. Foto: J. Leśniak

Po zakończeniu remontu generalnego budynku gł. Akademii, prowadzonego w latach 1946-47 pod kierunkiem arch. W. Krzyżanowskiego, zaczęto m.in. wyposażać aulę uczelni według przedwojennego stanu. W tym celu zlecono rzeźbiarzowi M. Szczepańcowi wykonanie cało-postaciowej rzeźby S. Staszica i pozyskano także cało-postaciową rzeźbę I. Łukasiewicza, autorstwa rzeźbiarza J. Raszki. Prawdopodobnie ok. 1947 roku ustawiono je obie (rys.3) w odpowiednich niszach auli.

Uczelnia otrzymała na swoje 30-lecie w 1949 roku nową nazwę: Akademia Górniczo-Hutnicza na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z 30 maja 1949 roku.

Jednocześnie pod koniec 1948 roku został zatwierdzony wielki plan rozbudowy, promowany przez rektora prof. Walerego Goetla. Dzięki jego osobistym staraniom realizację planu rozpoczęto w 1949 roku, co doprowadziło do budowy nowych gmachów (pawilony: A1-A4, B1-B4, C1-C2), szybkiego powiększenia liczby wydziałów i znacznego poszerzenia zakresu badań naukowych w pełnym cyklu od rozpoznania surowca poprzez jego wydobycie aż do końcowego przetwórstwa.

W wyniku osobistego zaangażowania i starań prof. W. Goetla oraz realnych zobowiązań delegacji rządowej, wizytującej Akademię Górniczą w dniu 6 grudnia 1947 roku, powstał bardzo ambitny plan wieloletniej i znacznej rozbudowy bazy uczelni, nadzorowany przez arch. Wacława Krzyżanowskiego. W dniu 11 grudnia 1948 roku Senat AG zatwierdził plan dalszej rozbudowy uczelni i wbudowano na terenie uczelni kamienie węgielne pod budowę: pierwszych czterech budynków (paw. A-1, A-2, B-1 i B-2) i pierwszego (jednego z pięciu) budynków akademika przy ul. Reymonta 17.

Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego we wrześniu 1950 roku zatwierdziła projekt znacznej rozbudowy bazy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie na terenach w Dzielnicy Czarna Wieś, na placu przy Al. Mickiewicza. Do przyjęcia planu rozbudowy uczelni przyczyniła się wizyta w Akademii Górniczej prezydenta państwa B. Bieruta w towarzystwie licznych osób rządowych. Za realizację planu ze strony rządu odpowiadali ministrowie S. Skrzyszewski i H. Minc.

Doprowadzenie do zakończenia dzieła było osobistym sukcesem rektora prof. W. Goetla, który w ten sposób rozpoczął pierwszy wizjonerski etap na drodze dalszego rozwoju Akademii Górniczo-Hutniczej.

Rok 1959 – Jubileusz 40-lecia AGH

a)

b)

Rys.4. Współczesny wystrój reprezentacyjnej auli AGH z galerią portretów rektorów, autorstwa różnych malarzy (a) oraz spiżowy posąg S. Staszica (b) w niszy w holu na półpiętrze krużganków w paw. A-0, autorstwa rzeźbiarza M. Szczepańca. Foto: Z. Sulima

W dniach 12 i 13 grudnia 1959 roku świętowano 40-lecie istnienia uczelni z udziałem licznych gości zagranicznych (w tym Francji, Niemiec, USA, ZSRR i krajów sąsiednich) i krajowych z zaprzyjaźnionych uczelni oraz bardzo dużej rzeszy wychowanków AGH. Głównym punktem programu była uroczysta akademie jubileuszowa w auli Akademii, IV Sesja Naukowa AGH oraz VIII Zjazd Naukowy Stowarzyszenia Wychowanków AGH.

W latach 1956-59 – bezpośrednio przed tym jubileuszem, Senat Akademii podjął decyzję o wykonaniu wiernych kopii, tj. odtworzeniu zniszczonych podczas wojny olejnych portretów dostojników państwowych (2 szt.) i rektorów uczelni (5 szt., gdyż 3 portrety nie zostały zniszczone). Dało to podstawę do utworzenia na ścianach reprezentacyjnej auli galerii tych portretów (rys.4a).

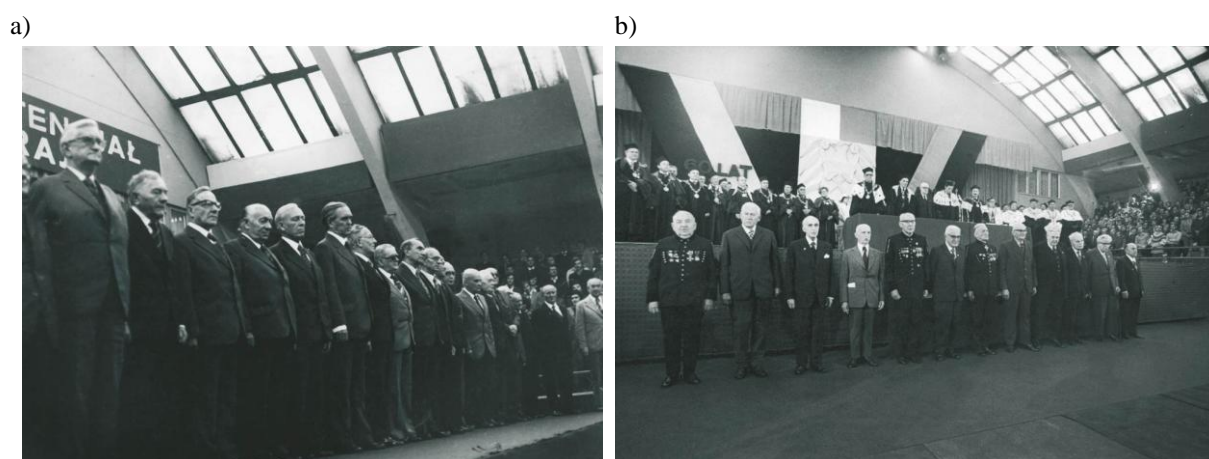
W AGH studiowało 4884 młodzieży studenckiej na 8 wydziałach na studiach magisterskich i inżynierskich. W tym samym roku wydano 680 dyplomów ukończenia studiów, nadając stopień mgr inż. absolwentom o różnych specjalnościach. Liczby te znakomicie ilustrują efekty planu rozwoju uczelni zapoczątkowanego przez prof. W. Goetla w 1949 roku. Powiększyła się także w bardzo dużym stopniu kadra naukowo-dydaktyczna, dydaktyczna i pomocnicza. Uczelnia znalazła się na drodze bardzo silnego rozwoju i wzrostu w każdej dziedzinie badań i kształcenia. Władzę rektorską sprawował wówczas prof. Feliks Olszak.

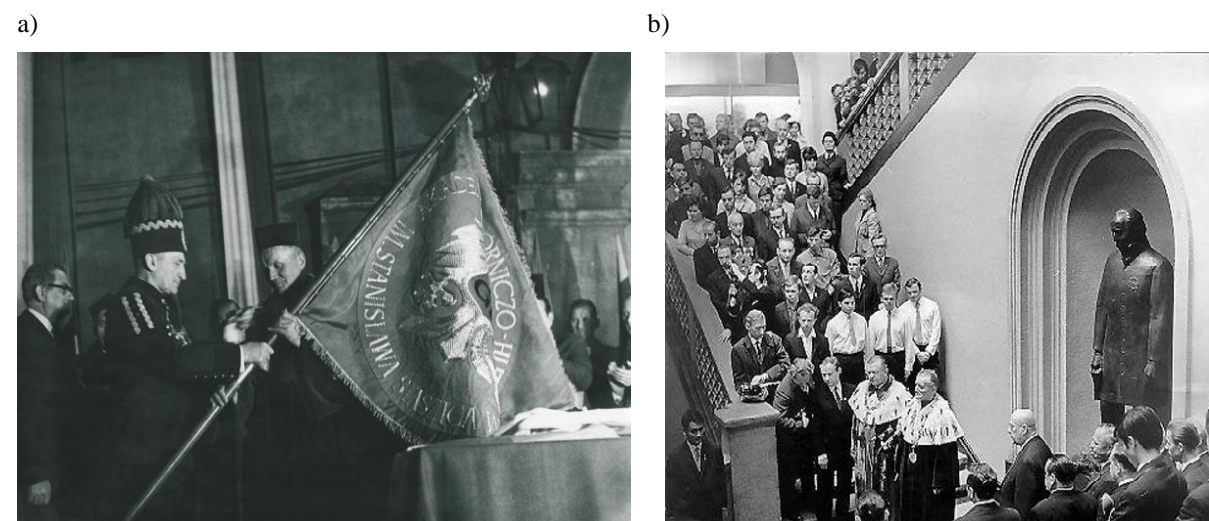
Rok 1969 – Jubileusz 50-lecia AGH

Niezwykłe podniosłe i z wielkim rozmachem przebiegała uroczystość 50-lecia istnienia AGH. Jubileusz miał na celu przypomnienie początków uczelni, wkładu osób w dzieło narodzin w Polsce nowej szkoły wyższej o profilu górniczym i hutniczym, kuźni kadr inżynierskich dla polskiego przemysłu.

Uroczystości odbyły się w okresie 21-25 maja 1969 roku w bardzo podniosłej scenerii w hali TS „Wisła” oraz na Rynku Głównym w Krakowie. Komitetowi obchodów przewodniczył prof. W. Goetel, a wspierał go doc. F. Szwagrzyk, jako zastępca przewodniczącego. Wśród gości zaproszonych honorowe miejsce zajął J. Cyrankiewicz – ówczesny premier PRL, a rolę gospodarza obchodów pełnił rektor prof. K. Żemaitis.

Rys.5. Uczestnicy odnowienia immatrykulacji z okazji: 50-lecia – 31 osób (a), i 60-lecia – 12 osób (b), spośród pierwszych studentów Wydz. Górniczego AG, od rozpoczęcia w 1919 roku studiów w Akademii Górniczej. Hala Sportowa T.S. „Wisła”, 21 maja 1969 r. (a) i 20 października 1979 r. (b).

Rys.6. Pamiątki, przekazane Uczelni podczas obchodów Jubileuszu 50-lecia otwarcia AGH i znajdujące się współcześnie wewnątrz budynku głównego (paw. A-0): inż. T. Rumanstorfer w imieniu Stowarzyszenia Wychowanków AGH przekazuje prof. K. Żemaitisowi – JM Rektorowi, ufundowany nowy Sztandar Uczelni (a). Rynek Gł. w Krakowie, 22 maja 1969 r.; uroczyste odsłonięcie na półpiętrze schodów na krużgankach w dniu 24 maja 1969 r. posągu S. Staszica (b), dokonane przez premiera J. Cyrankiewicza. Od lewej: prof. M. Klimaszewski – Rektor UJ, prof. K. Żemaitis – Rektor AGH, J. Cyrankiewicz – premier Rządu PRL. Foto: J. Leśniak

Największą część uczestników stanowili wychowankowie AGH z wszystkich lat studiów, wśród nich 31 osobowa grupa rówieśników uczelni (rys.5a), którzy rozpoczęli studia w 1919 roku. Dla nich przygotowano akt powtórnej immatrykulacji połączony ze ślubowaniem i wręczeniem odpowiednich indeksów. Odbyło się to w hali TS „Wisła” wobec całej „stojącej” sali i przy gromkich brawach uczestników.

Rektorowi został przekazany okazały nowy sztandar (rys.6a), ufundowany dla Uczelni przez Stowarzyszenie Wychowanków AGH. Jego wręczenie odbyło się na specjalnej scenie, ustawionej po stronie hołdu pruskiego na Rynku Głównym, wobec licznie zgromadzonych mieszkańców miasta. Sztandar przekazał inż. T. Rumanstorfer – były student Wydz. Górniczego z 1919 roku, późniejszy doktor h.c. AGH, wielki i oddany patriota uczelni.

Podczas tego Jubileuszu Akademia Górniczo-Hutnicza otrzymała w nazwie imię patrona S. Staszica, którego okazały spiżowy posąg odsłonięto na półpiętrze w hallu gmachu głównego A-0 (rys.6b). Uroczystość tę uświetniła obecność J. Cyrankiewicza – premiera Rządu PRL, i prof. M. Klimaszewskiego – Rektora UJ.

W święto 50-lecia otwarcia uczelni 21 maja 1969 roku, przypadało także 80-lecie urodzin i 60-lecie pracy naukowej prof. Walerego Goetla. Pomimo tego, iż z funkcji rektora został on odwołany przez władze państwowe dość nagle i niespodziewanie w końcu września 1950 roku, dalej cieszył się szerokim uznaniem w środowisku naukowym Krakowa. W uznaniu zasług prof. W. Goetla jako wybitnego profesora, naukowca i badacza oraz wieloletniego prorektora i rektora AGH oraz zaangażowanego działacza społeczno-politycznego w dniu 2 kwietnia 1960 roku macierzysta uczelnia nadała mu tytuł doktora honoris causa, a w dniu 8 grudnia 1989 roku rektor prof. J. Janowski mianował go patronem budynku gł. uczelni (paw. A-0).

Dla uczestników jubileuszu przygotowano liczne pamiątki, m.in. medal okolicznościowy, kufel piwny, znaczki pocztowe, tacę oraz wydawnictwa:

- ▲ „Z dziejów AGH w latach 1919–1969”,
- ▲ Album „1919–1969 – 50 lat Akademii Górniczo-Hutniczej w fotografii”,
- ▲ „Akademia w karykaturze”.

Dla wielu osób atrakcyjny był udział w wyprawie do historycznych ośrodków górnictwa i hutnictwa w Polsce.

Rok 1979 – Jubileusz 60-lecia AGH

Jubileusz 60-lecia AGH został zorganizowany 20 października 1979 roku pod protektoratem H. Jabłońskiego, ówczesnego przewodniczącego Rady Państwa. Komitet organizacyjny został utworzony 24 listopada 1977 roku pod przewodnictwem prof. W. Leskiewicza, skarbnikiem został prof. K. Bisztyga, a gospodarzem święta był ówczesny rektor AGH prof. R. Ney.

Centralne uroczystości odbyły się w hali sportowej TS „Wisła” przy ul. Reymonta w Krakowie (rys.7). Wzięli w nich udział przedstawiciele najwyższych władz państwowych, rzesze wychowanków oraz przyjaciół uczelni z kraju i zagranicy.

Interesującym punktem programu było przeprowadzenie aktu powtórnej immatrykulacji przez 12 absolwentów, pierwszego rocznika z 1919 roku (rys.5b). Jego uczestnicy złożyli ślubowanie i otrzymali specjalne indeksy oraz medale pamiątkowe.

Przed gmachem głównym odsłonięto grupy rzeźb górników i hutników, zrekonstruowanych w brązie na wzór pierwotnych grup figuralnych z okresu przedwojennego. Zbiórkę metali wśród absolwentów AGH w całym kraju przeprowadziło m.in. Stowarzyszenie Wychowanków AGH, przy znacznej pomocy mgr inż. F. Grześka – dyr. Zjednoczenia Hutnictwa Metali Nieżelaznych w Gliwicach.

W ramach jubileuszu wręczono doktoraty h.c. AGH prof. J. Aniole, prof. J. Grzymkowi, prof. J. Litwiniszynowi i Min. F. Kaimowi.

Dla uczestników uroczystości opublikowano dwa wydawnictwa jubileuszowe, przygotowane pod redakcją prof. Juliana Sulimy-Samujłło: „Kronika i spis absolwentów AGH 1919-79” – w 3 tomach, oraz „Księga wychowanków i wychowawców Akademii Górniczej w Krakowie (1919-49)”, wykonano także pamiątki okolicznościowe takie jak: ceramiczne kufle – oddzielnie dla pionów górniczego i hutniczego, oraz tackę ze zdjęciami grup rzeźb górników i hutników.

Rys.7. Uroczystości Jubileuszu 60-lecia AGH (a) i Prezydium uroczystej akademii jubileuszowej z okazji 60-lecia otwarcia Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (b) – Hala Sportowa TS Wisła, 20.X.1979 r. Od lewej: prof. Waław Leskiewicz – przewod. Kom. Org. Jubileuszu, prof. Henryk Jabłoński – przewod. Rady Państwa PRL, prof. Roman Ney – rektor AGH, prof. Zygmunt Drzymała – prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy z Przemysłem

Centralnym uroczystościom jubileuszowym towarzyszyło szereg imprez dodatkowych takich jak np.:

- ▲ spotkania z najstarszymi absolwentami Uczelni,
- ▲ spotkania wychowanków na Wydziałach,
- ▲ międzynarodowa studencka sesja naukowa,
- ▲ konkurs otwarty na wspomnienia z lat studiów, ogłoszony przez SW AGH,
- ▲ jubileusz 30-lecie Studium Wojskowego AGH,
- ▲ jubileusz 30-lecia działalności Zespołu Pieśni i Tańca „Krakus”,
- ▲ konkursy fotograficzne,

- ▲ wystawy ilustrujące dorobek AGH i osiągnięcia wyższych uczelni górniczych we Freibergu, St. Petersburgu i Przybramie.

Rok 1989 – Jubileusz 70-lecia AGH

Uroczystości 70-lecia AGH odbyły się w okresie 21–23.09.1989 roku. Program i jego realizację przygotował komitet Organizacyjny w składzie: prof. W. Longa – przewodniczący, prof. S. Słupek i J. Waclawik – zastępcy przewodniczącego oraz dr Z. Kulig – sekretarz. W skład Komitetu wchodziło ponadto 16 członków, a ściśle współpracowało 12 wydziałowych komitetów jubileuszowych.

Centralne uroczystości jubileuszowe odbyły się w dniu 22.09.1989 roku, a poprzedziły je 21.09.1989 r. konferencje naukowe. Wręczono także 4 doktoraty h.c.: prof. S. Węgrzynowi, prof. W. Leskiewiczowi, prof. P. Hagenmüllerowi (Univ. of Bordeaux) i T. Rumanstorferowi.

Część oficjalna jubileuszu odbyła się w hali T.S. „Wisła”. Wzięli w niej udział oficjalni goście: Min. Edukacji Narodowej prof. H. Samsonowicz, Min. Przemysłu T. Syryjczyk, Metropolita Krakowski J.E. Kardynał F. Macharski, M. Rakowski – ostatni I Sekretarz KC PZPR. Gospodarzem jubileuszu był rektor AGH prof. J. Janowski – wicepremier Rządu RP. Wśród gości przyjmowano rektorów i przedstawicieli 30 uczelni krajowych i zagranicznych. Najżywiej oczekiwanymi gośćmi było 4,5 tys. wychowanków Uczelni. Wychowankowie i wychowawcy spotkali się ponadto w auli na zebraniu 23.09.1989 roku, a przedstawiciele kół SW AGH, gdzie odbyła się uroczystość wbijania gwoździ przez fundatorów sztandaru dla Stowarzyszenia Wychowanków AGH.

Jubileuszowi Uczelni towarzyszyły:

- ▲ Sesja Naukowa poświęcona 100 rocznicy urodzin prof. W. Goetla,
- ▲ Studenckie Sesje Naukowe,
- ▲ Jubileusz 40-lecia Zespołu Pieśni i Tańca „Krakus”
- ▲ Jubileusz 25-lecia Akademickiego Klubu Podwodnego „Krab”,
- ▲ Jubileusz 20-lecia Baletu Form Nowoczesnych.

Akademia Górniczo-Hutnicza do dnia jubileuszu realizowała kolejne etapy swego rozwoju naukowego, dydaktycznego i inwestycyjnego, wynikające z dalekosiężnej wizji nakreślonej dla Uczelni przez prof. W. Goetla.

Trwałą pamiątką jubileuszu pozostały medal jubileuszowy, wykonany według projektu prof. J. Nowakowskiego (ASP w Krakowie), liczne interesujące wydawnictwa, materiały sesji i konferencji naukowych oraz liczne pamiątki (kufel, taca), przygotowane dla uczestników.

Rok 1994 – Jubileusz 75-lecia AGH

Jubileusz 75-lecia zorganizowano w dniach 16–17.06.1994 roku. W skład Komitetu Organizacyjnego wchodziło: prof. J. Roszkowski (przewodniczący), prof. Z. Engel, prof. Z. Kłeczek, prof. S. Majewski, prof. L. Sadok, doc. K. Matl (wiceprzewodniczący), doc. Z. Gołaś, dr N. Szlązak (sekretarz), oraz 9 członków, a ponadto komitety wydziałowe.

Gospodarzem uroczystości był rektor prof. J. Janowski. Wśród licznych uczestników (ponad 2000 wychowanków Uczelni) byli goście oficjalni: wicepremier RP prof. A. Łuczak, prezydent Krakowa J. Lasota, rektorzy ponad 50 szkół wyższych z kraju i zagranicy.

Piękny list do rektora Uczelni przesłał Prezydent RP Lech Wałęsa, który zawierał następujące słowa: „Życzę Akademii Górniczo-Hutniczej w dniu Jej Jubileuszu, by Ci, którzy dziś decydują o losach kraju, mieli tyle zrozumienia dla nauki, tyle mądrości i wyobraźni, ile jej mieli jej poprzednicy z pierwszych lat odzyskania niepodległości, ile jej mieli założyciele Waszej Akademii”

Centralnym punktem uroczystości jubileuszowych była uroczysta akademie w Teatrze im. J. Słowackiego dokąd podążali Senat i Goście w pochodzie z Collegium Novum UJ.

W dniach jubileuszu nadano doktoraty h.c. prof. A. Kleczkowskiemu, prof. S. Gorczycy, prof. S. Knothemu i prof. J. Manitusowi.

Wychowankowie Uczelni – po wysłuchaniu interesujących referatów w czasie sesji naukowej, po części oficjalnej jubileuszu mieli okazję uczestniczenia w balu w Kopalni Soli w Wieliczce.

W dniach jubileuszu odsłonięto w AGH tablice poświęcone pamięci:

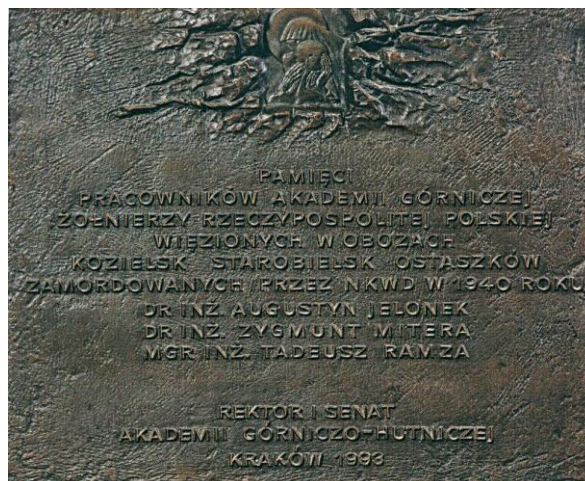
- ▲ rektora prof. W. Taklińskiego, zamordowanego przez Niemców w 1940 roku – której fundatorem jest SW AGH,
- ▲ pracowników Akademii Górniczej, zamordowanych przez NKWD w 1940 roku – której fundatorem są Rektor i Senat AGH,
- ▲ uhonorowanych tytułem „Zasłużony dla AGH im. S. Staszica” – której fundatorem jest Rektor AGH,

przy czym wszystkie zaprojektowane są przez prof. J. Nowakowskiego (ASP w Krakowie).

a)

b)

Rys.8. Tablice poświęcone pamięci: rektora prof. W. Taklińskiego (a), i innych pracowników AG (b), zamordowanych przez Niemców (a) lub NKWD (b) w 1940 roku, wmurowane w paw. A-0.

Uroczystości jubileuszowe zakończył koncert Baletu Form Nowoczesnych AGH w Teatrze im. J. Słowackiego oraz bal 75-lecia w Kopalni Soli w Wieliczce. Przez cały czas czynna była „Wystawa i giełda minerałów, skał i skamieniałości” w paw. A-0. Trwałym, materialnym dorobkiem, związanym z tym jubileuszem pozostały tablice pamiątkowe, umieszczone w holu gmachu gł. uczelni.

Rok 1999 – Jubileusz 80-lecia AGH

Jubileusz 80-lecia przeprowadzono w dniach 24–25.06.1999 roku. Komitetem organizacyjnym kierował prof. J. Frydrych w towarzystwie zastępców: prof. J. Kusińskiego, dr K. Norwicz, prof. S. Piechoty, prof. A. Skorupy oraz sekretarzy dr A. Michaliszyna, prof. N. Szlązaka i 19 członków. Gospodarzem uroczystości był rektor AGH prof. R. Tadeusiewicz.

Adres na ręce rektora przesłał m.in. prezydent RP Aleksander Kwaśniewski oraz premier rządu RP Jerzy Buzek.

Centralnym punktem programu była uroczysta akademie w hali T.S. „Wisła”, gdzie wśród uczestników jubileuszu przyjmowano gości specjalnych: ministra M. Siwca, ministra Edukacji Narodowej prof. M. Handke, prezydenta Krakowa prof. A. Gołasia, marszałka woj. małopolskiego M. Nawarę oraz wojewodę dr R. Masłowskiego. W uroczystym wystąpieniu rektor AGH przedstawił osiągnięcia Uczelni na tle nowoczesnego profilu szkoły o typie

uniwersyteckim oraz projekty dalszego jej rozwoju. Tezy rektora prof. R. Tadeusiewicza spotkały się z ogromnym zainteresowaniem. Okazałe przemówienie wygłosił przewodniczący SW AGH prof. Władysław Longa.

W czasie jubileuszu wręczono doktoraty h.c. prof. A. Dziewońskiemu (Univ. of Harvard) i prof. M. Grabskiemu (Pol. Warszawska).

Uroczystościom towarzyszyły wydziałowe sesje naukowe, w których uczestniczyli wychowankowie. Uroczystości zakończył bal jubileuszowy w salach Zespołu Pieśni i Tańca „Krakus”. Trwałym i materialnym akcentem, związanym z 80-leciem AGH, było umieszczenie zrekonstruowanej figury św. Barbary na zwieńczeniu dachu gmachu gł. A-0 (rys.9a). Bardzo podniosłym był także fakt pobłogosławienia uczelni przez Ojca św. Jana Pawła II.

Rok 2004 – Jubileusz 85-lecia AGH

W tym roku Uczelnia i jej wychowankowie nie świętowali Jubileuszu 85-lecia Uczelni, gdyż centralne uroczystości nie odbyły się w tym roku, jak również nie wybrano przewodniczącego ani składu osobowego Komitetu Organizacyjnego. Decyzje te zatwierdził gospodarz Uczelni – rektor prof. R. Tadeusiewicz.

W 2004 roku w sposób bardzo oszczędny została przypomniana 85 rocznica założenia Akademii Górniczej. Starano się uniknąć nadmiernych wydatków na uroczystości, a trwałą pamiątką jubileuszu jest „Wielka Księga 85-lecia AGH”, wydana przez Polski Instytut Biograficzny. Zawiera ona biogramy wszystkich naukowców, którzy mieli związek z AGH (min. ze stopniem dr i wyższym), współcześnie lub w przeszłości.

Polski Instytut Biograficzny wraz z Wydawnictwem Helion, w porozumieniu i za akceptacją prof. R. Tadeusiewicza, JM Rektora Akademii, przygotował monografię pt. „Wielka Księga 85-lecia Akademii Górniczo-Hutniczej”, w której zaprezentowano sylwetki twórcze naukowców, którzy budowali wielkość Akademii w przeszłości i współcześnie. Na kartach książki zostały zamieszczone biogramy – wraz z fotografiami, profesorów, doktorów habilitowanych i doktorów, wchodzących w skład kadry naukowej Akademii. Jest ona swego rodzaju ponadczasową „fotografią rodzinną” kadry naukowej AGH. W książce zawarto wiele biogramów postaci naukowców z historii uczelni. Przekonanie o ważności i dużym znaczeniu tego dzieła legło u podstaw decyzji o podjęciu trudu jego realizacji, inaugurując tym samym serię wydawniczą „Jubileusze”. Wydawnictwo to jest swego rodzaju kroniką i jednocześnie słownikiem biograficznym, stanowiącym zapis sylwetek osób, które budowały Akademię w przeszłości i które kontynuują to dzieło współcześnie. Dodatkowo w książce jest zamieszczony ilustrowany, kolorowy dodatek, przedstawiający poczet rektorów i władze dziekańskie wszystkich wydziałów w roku akad. 2004-05.

Logo „85-lecia AGH” zostało umieszczone na wielu wydawnictwach jubileuszowych i drukach propagandowych m.in. wydano kalendarz ścienny na 2004 (zawiera reprodukcje portretów rektorów uczelni).

Pamiątką jubileuszu pozostanie okolicznościowy medal 85-lecia wybity przez Mennicę Państwową, a wręczany osobom szczególnie zasłużonym dla Uczelni.

Rok 2009 – Jubileusz 90-lecia AGH

W tym roku Uczelnia i jej wychowankowie świętowali Jubileusz 90-lecia Uczelni. Centralne uroczystości odbyły się w dniach 27-30.05.2009 roku. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był dr J. Kicki. Komitet – wspólnie z Władzami Uczelni, opracował program ramowy uroczystości, zatwierdzony przez gospodarza Uczelni – rektora prof. A. Tajdusia.

Obchody rozpoczęły się uroczystą, Jubileuszową Mszą Św. w Kolegiacie św. Anny. Punktem kulminacyjnym było uroczyste posiedzenie Senatu AGH w holu paw. A-0, pod przewodnictwem rektora prof. A. Tajdusia. Wieczorem odbył się na Placu Wolnica koncert „Piękny Kraków – piękny Kazimierz”. Interesujący wykład pt. „Budowa i dynamika wnętrza Ziemi w świetle najnowszych badań” wygłosił prof. Adam Dziewoński z Harvardu.

Uroczystościom jubileuszowym towarzyszyły liczne imprezy, a mianowicie:

- ▲ otwarcie na terenach AGH plenerowej galerii rzeźby studentów krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych,
- ▲ turniej brydżowy z reprezentacją Uniwersytetu Jagiellońskiego,
- ▲ otwarcie w rejonie paw. B-5 stanowiska plenerowego „Parowóz towarowy Ty2-559” (rys.9b), będącego symbolem AGH jako nowoczesnej uczelni politechnicznej,
- ▲ start na Miasteczku Studenckim w międzywydziałowych Igrzyskach Sportowych,
- ▲ koncert Wiesława Ochmana w Teatrze Juliusza Słowackiego pt. „Ochman i jego goście”, połączonego z wystawą malarstwa tego artysty,
- ▲ spotkanie towarzyskie w Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie,
- ▲ koncerty na Placu Wolnica, gdzie wystąpili m.in. Grzegorz Turnau, Max Klezmer Band, Balet Form Nowoczesnych AGH, Zespół Pieśni i Tańca AGH Krakus, Orkiestra Reprezentacyjna AGH.

a)

b)

Rys.9. Figura św. Barbary (a), umieszczona na zwieńczeniu dachu budynku gł. – paw. A-0, i parowóz towarowy Ty2-559 (b), jako symbol „AGH – Lokomotywą postępu”, usytuowana na skwerze przed paw. B-5. Foto: Z. Sulima.

Z okazji Jubileuszu ukazały się różne wydawnictwa pamiątkowe:

- ▲ album „Dziewięć dekad AGH w Krakowie 1919-2009”,
- ▲ „Skarby Akademii Górniczo-Hutniczej. Minerały, skały, skamieniałości”,
- ▲ „Skarby Akademii Górniczo-Hutniczej. Zbiory Biblioteki Głównej AGH”.

Siedzibie Katedry Telekomunikacji (paw. D-6) nadano imię patrona w osobie prof. A. Pacha. Uczelnia wybiła okolicznościowe „dukaty lokalne” – ze srebra i mosiądzu, o nominałach 4 i 7 „Stasziców”. We czwartek nad Krakowem krążył samolot, ciągnący banner z informacją dla krakowian i turystów o trwającym jubileuszu AGH.

Ze statystyk wynika, że krakowska AGH cieszy się z roku na rok coraz większą popularnością wśród podejmujących studia. W roku akad. 2006/7 na studia stacjonarne przyjęto 5 tys. 614 młodych ludzi, rok później 6 tys. 660, a w 2008/09 naukę rozpoczęło 6 tys.

940 osób. Kadre AGH stanowi 2 tys. wykładowców, w tym 500 samodzielnych pracowników naukowych. Rocznie uczelnia realizuje ponad 100 projektów z funduszy europejskich, każdego roku rejestruje też ok. 50 patentów. Pod obecną nazwą uczelnia funkcjonuje od 1949 roku. Akademia Górniczo-Hutnicza przyjęła za patrona Stanisława Staszica w 1969 roku.

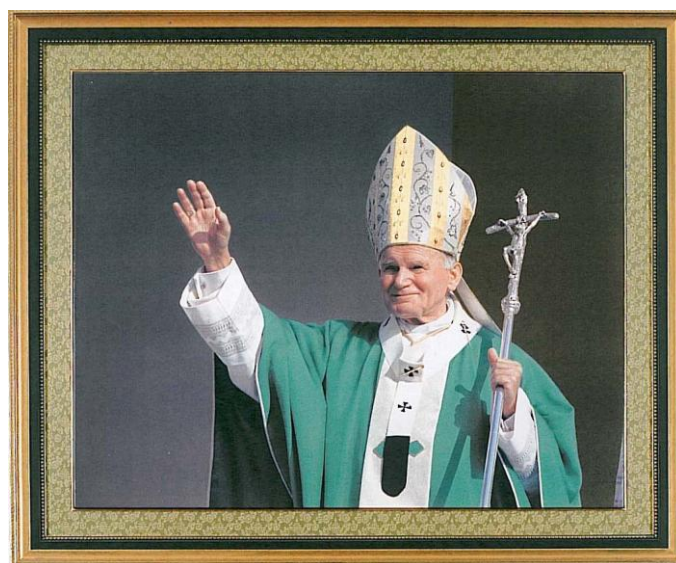
Otwarcie wystawy „Oni studiowali w AGH” w budynku Biblioteki Głównej, połączone zostało z promocją publikacji, przygotowanych przez pracowników Biblioteki z okazji Jubileuszu AGH PRO ARTE. Spotkanie z Autorami książki pt. „Opowieści i anegdoty z życia AGH” – kierowanymi przez prof. Jerzego Sendzimira, nastąpiło w Auli Głównej AGH, paw. A-0.

Rok 2013 – Jubileusz 100-lecia założenia AGH

W dniu 31 maja 2013 roku przypadła 100 rocznica podpisania dekretu Cesarza Austro-Węgier Franciszka Józefa Habsburga dekretu o powołaniu do istnienia Akademii Górniczej w Krakowie, uczelni wyższej o profilu nauczania w zakresie górnictwa i hutnictwa, z polskim językiem wykładowym. Stało się to możliwe dzięki wieloletnim staraniom wielu działaczy społecznych i organizacji technicznych regionu ówczesnej Galicji, wielu pokoleń górników i hutników oraz władz Miasta Krakowa, które przygotowały się organizacyjnie do przyjęcia uczelni na swoim terenie. Duże znaczenie miała bliskość silnego górnictwa i hutnictwa Górnego Śląska i Ziemi Cieszyńskiej, górnictwa solnego w Wieliczce i górnictwa ropy naftowej na Ziemi Krośnieńskiej oraz silnego ośrodka akademickiego Krakowa.

a)

b)

Rys.10. Pamiątki z historii uczelni – znajdujące się w różnych miejscach wewnątrz budynku głównego A-0: witraż św. Barbary (a) i obraz św. Jana Pawła II (b). Foto: Z. Sulima.

Uroczystości odbyły się w ograniczonym wymiarze w 2013 roku. Rozpoczęła je w dniach 25-27.04.2013 roku Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, niezwykle ważne i uroczyste wydarzenie, uświetniające nasz okrągły jubileusz istotne nie tylko dla uczelni, ale i dla prestiżu miasta Krakowa. Podczas tych trzech dni odbędzie się posiedzenie Prezydium oraz Zgromadzenie Plenarne KRASP. Jednym z akcentów kulturalnych konferencji będzie koncert Muzyki Wiedeńskiej w Centrum Dydaktyki U-2. Mamy nadzieję, że dzięki temu AGH zapadnie uczestnikom głęboko w pamięci i z chęcią wracać będą do nas w

przyszłości. Potrzebę otwarcia wyższej szkoły górniczo-hutniczej w kraju – przez powołanie Akademii Górniczej w Krakowie, uzasadniono dyskusją na temat wpływu absolwentów AGH na rozwój gospodarki, cywilizacji i kultury.

Kolejnym ważnym przedsięwzięciem, które również wpisuje się w obchody 100-lecia Akademii było spotkanie absolwentów AGH, zajmujących eksponowane stanowiska w przemyśle, polityce, biznesie i administracji państwowej i samorządowej w Polsce i za granicą. Odbędzie się ono 14 czerwca 2013 roku, a jego celem będzie pokazanie naszym wychowankom zmian, do jakich doszło w uczelni na przestrzeni lat. W dniu 27.04.2013 roku odbyła się biesiada piwna absolwentów AGH oraz koncert Audiofeels dla studentów AGH, a 5.06.2013 roku poszczególne wydziały AGH otworzyły swoje mury na hasło „Spotkajmy się w AGH”. Uczelnia wydała specjalny „Biuletyn AGH” z okazji 100-lecia powołania Akademii, w którym zamieszczono m.in. „Poczet Rektorów AGH z lat 1919-2013”. Uroczystościom patronował Rektor prof. Tadeusz Słomka.

W dniu 20 października 2019 roku przypada natomiast 100 rocznica oficjalnego otwarcia uczelni przez Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wtedy też rozpoczęto wykłady w Akademii.

Nad pomyślnością Akademii Górniczo-Hutniczej nieustającą pieczę mają nasi patroni w sferze duchowej, a mianowicie:

a) św. Barbara – zobrazowana na witrażu (rys.10a), zajmującym honorowe miejsce nad posągiem S. Staszica i wejściem na drugie piętro;

b) św. Jan Paweł II – przedstawiony na obrazie (rys.10b), wbudowanym przy wejściu do reprezentacyjnej auli AGH;

którzy również błogosławią społeczność akademickiej, grupie pracowników i braci studenckiej, w dalszej owocnej służbie dla dobra Rzeczypospolitej.

Doskonale zdajemy sobie sprawę z tego, że chcąc osiągnąć sukces powinniśmy inwestować w jakość kształcenia, która bezpośrednio przekłada się na postrzeganie kandydatów przez pracodawców. Obecnie mamy podpisanych ponad 270 umów z firmami i przedsiębiorstwami, a opinie największych korporacji na temat naszych studentów i absolwentów są znakomite, co pokazują uznane rankingi. Stały kontakt i współpraca z naszymi wychowankami są bardzo ważne dla uczelni. Nasi wybitni absolwenci wspierają nas radą w zakresie programów kształcenia, oferują konkretną pomoc finansową, zlecają tematy badawcze i przyjmują studentów na praktyki. Współpraca z nimi jest nie do przecenienia. Można byłoby jeszcze długo opowiadać o naszej historii, planach na przyszłość, a także o wielu sukcesach. Nie zapominając jednak o naszej tradycji, patrzmy w przyszłość i realizujemy marzenia na miarę XXI wieku. Życzę całej społeczności akademickiej naszej uczelni sukcesów w pracy, szczęścia osobistego i pogody ducha oraz kolejnych 100 lat sukcesów osobistych i rozwoju zawodowego.

Źródło:

1. Bąk B. (red.): Dziewięć dekad Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie 1919-2009. Zespół ds. Informacji i Promocji AGH. Kraków, 2009
2. Sieński H.: Profesor Walery Goetel (paw. A-0). Biuletyn AGH, sierpień-wrzesień 2014, nr 80-81, s. 26-29
3. Lepiarczyk J.: Krzyżanowski Wacław (1881-1954). Ed. Roztworowski E. (red.). Polski Słownik Biograficzny. T.XV/4, Z. 67, PAN, Warszawa, 1970
4. Stachowski H. (red.): Encyklopedia Krakowa. Okupacja niemiecka 1939-45. PWN, Warszawa-Kraków, 2000.

5. Matl K.: Uroczystości Jubileuszowe AGH w minionych latach. Vivat Akademia, 2009, 2, 29-32.
6. Matl K.: Kronika Stowarzyszenia Wychowanków AGH im. S. Staszica 1945-2015. SW AGH, Kraków, 2015

Opracował: dr inż. Jerzy KAJTOCH

Kraków, 15 grudnia 2016 r.